СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 245. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 19. жовтня, 1929. VOL. XXXVII. No. 245. Jersey City, N. J., Saturday, October 19, 1929. THREE CENTS.

БУТЛЄҐЕРСЬКИЙ СИНДИКАТ ЗАРОБИВ ЗА 6 МІСЯЦІВ $2,000,000

ЗНАЙШЛИ ЗАПИСКИ, З ЯКИХ ВИХОДИТЬ, ЩО БУТЛЄҐЕРИ ПЛАТИЛИ ВЕЛИКІ ХАБАРІ УРЯДОВЦЯМ.

НЮ ЙОРК, 18. жовтня. — Вилем Калгун, прогибіційний адміністратор на стейт Ню Джерзи, продовжує свої доходження у звязку з послідним наступом на бутлеґерів. 180 прогибіційних аґентів предложили йому багато нового матеріялу. Найбільше врадуваний він невеликою книжкою, в якій записувано приходи й розходи. З тої книжки виходить, що бутлеґери добре заробляли, бо на протязі останніх 6 місяців їх заробок виносив понад $2,000,000. За одну тілки доставу алькоголічних напитків до Монтреалю заплачено їм $200,000. В книжці вимінено рівнож суми, які плачено ріжним урядовцям титулом хабарів. Наразі не стверджено, чи хабарами оплачувано прогибіційних аґентів.

ПОРІЖНИЛИСЯ ЧЕРЕЗ ЛАБІЇСТА.

ВАШИНГТОН, 18. жовтня. — Сенатор Робинсон з Індіяни заатакував сенатора Бинґема з Конетикот зприводу „фалшування рекорду". Робинсон закидує Бинґемови, що він держав на платній урядовій листі секретаря Аензона як тарифового знавця, коли той секретар був висланцем Товариства Промисловців з Конетикот, побираючи від нього річну платню в сумі $10,000. Аензон мав впливати, щоби піднесено цло на імпортовану мануфактуру.

СТИМСОН ПОЇДЕ ДО ЛОНДОНУ.

ВАШИНГТОН, 18. жовтня. — Секретар стейту, Генри Стимсон, права рука президента Ґувера, поїде до Лондону як представник Америки на морській конференції, яка відбудеться в січні 1930 р.

Стимсон брав рівнож участь у тих всіх розмовах, які велися між президентом і анґлійським премієром Мек Донелдом.

ЗАВИТАЛА ЗИМА.

НЮ ЙОРК, 18. жовтня. — Передчасний непожаданий гість завитав до Ню Йорку, а рівнож і до инших міст, як Филаделфії, Нюарку, Боффала. Це острі зимні вітри й перший сніг.

ПІВНІЧНОГО БІГУНА НЕ ВІДКРИЮТЬ.

ПИТСБУРГ, 18. жовтня. — Полярний дослідник Мек Милен подає, що того місця, де знаходиться дійсно північний бігун, ніхто не відкриє. Його можна точно інструментами означити, але відшукати годі, бо воно находиться серед ледяних піль, до яких доступ неможливий. Всеж таки поїздки до північного бігуна мають велику наукову вартість і прояснюють неодно темне місце в науці.

САРАТОҐА НАЦІОНАЛЬНОЮ СВЯТІСТЮ.

БО ТАМ ВИРІШИЛАСЯ СПРАВА АМЕРИКАНСЬКОЇ НЕЗАВИСИМОСТИ. ТАК ГОВОРИВ ҐОВЕРНОР РУЗВЕЛТ.

САРАТОҐА СПРИНҐС (Ню Йорк), 18. жовтня. — Ґовернор Рузвелт виголосив святочну промову на полях, де перед 152 роками рішалася доля американської независимости. Ґовернор висказав свій жаль, що історія битви під Саратоґою менше відома Американцям як приміром битва під Термопілями. А прецінь на тих полях намагалися Британці завдати останній удар американським борцям за волю.

Ґовернор подав далі, що нюйорський стейт уже закупив 1,600 акрів землі, на якій відбулася та історична битва, а треба ще відкупити 1,800 акрів. Він підніс, що це побоєвище повинно стати святим для Американців місцем, а вашингтонський уряд повинен його признати офіціяльно національною святістю.

НЕВІДОМИЙ ЖЕРТВОДАВЕЦЬ.

РАЧЕСТЕР (Ню Йорк), 18. жовтня. — На цілі пенсійного фонду Корнелського університету зложив невідомий добродій $200,000.

МИССИС РУЗВЕЛТ СУХА З ПЕРЕКОНАННЯ.

БИНҐГЕМТОН (Ню Йорк), 18. жовтня. — Миссис Френклин Рузвелт, жінка ґовернора нюйорського стейту, заявила, що вона є за тим, що закон повинен бути виконаний, а тимсамим і закон Волстеда. Кромі того вона є за елевтерією з переконання.

ҐРІН ЗНОВУ ПРЕЗИДЕНТОМ.

СЛІДУЮЧА КОНВЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ ВІДБУДЕТЬСЯ В 1930 РОЦІ В БОСТОНІ.

ТОРОНТО (Канада), 18. жовтня. — Вчора вибрано дотеперішнього президента Вилієма Ґріна вже пятим наворотом президентом Американської Федерації Праці.

МУЗИКАНТИ БЕРУТЬСЯ ДО СТРАЙКУ.

БО ІНАКШЕ НЕ ГОДНІ ЗАДЕРЖАТИ ВАРСТАТУ ПРАЦІ.

ТОРОНТО (Канада), 18. жовтня. — Понад 1,000 музикантів вийде на страйк зприводу непорозуміння, яке зайшло в Филаделфії між музикантами і відомим театральним підприємством Шуберта. Музиканти домагаються, щоби їм заґарантовано, як досі, 35 тижнів заняття в році. А коли цього не могли осягнути, хотіли добитися підвишки в сумі $10 на тиждень, щоби в якийсь спосіб ратувати себе в тім часі, коли будуть без роботи. Всіх їх домагань не узгляднено, мимо інтервенції мейора міста Филаделфії. Супроти того музиканти рішилися вийти на страйк.

БІРЖА Й ПОДАТКИ.

ВАШИНГТОН, 18. жовтня. — Скарбові експерти твердять, що того року годі буде знижувати податки, бо відпадуть великі доходи по причині краху на біржі. Папери йдуть униз. Через те не буде доходів з біржених спекуляцій, а тимсамим зменшаться податки.

500,000 НОВИХ ПЕНСІОНЕРІВ.

Англійське правительство готує до затвердження парляментом законопроект, по якому має бути призначена пенсія 500,000 вдовам, яких мужі були заасекуровані по пляну індустріяльної асекурації.

СЕЛО БЕЗ ПСІВ.

В Кудринцях, борщівського повіту, було кілька випадків покусання місцевих селян скаженими псами. Через те, що заходило підозріння, що всі пси заражені скажениною, казав ветеринарний лікар вибити всіх псів у селі.

НОВЕ ЛІКАРНЯНЕ БУДІВНИЦТВО.

Колегія Наркомздоровля затвердила плян будівництва лікарняних установ наступного року. На нове будівництво 1930 р. асигнується близько 15,000,000 карб. На ці кошти передбачається почати будувати на Україні пять нових поліклінік, 11 лікарень на 3,790 ліжок, 3 будинки саносвіти, інститут патольоґії, гігієни праці та дезинфекційну стацію (в Харкові). Крім цього закінчать будувати поліклініку, 5 стаціонарів на 265 ліжок, будинок саносвіти і рентґен-інститут, що їх почали будувати раніше. Далі будуватимуть інститут патольоґії і гігієни праці в Харкові та лікарню на 330 ліжок у Сталіному.

Багато нових лікарняних установ будуватимуть у Донбасі. З усього числа лікарняних установ, що їх розпічнуть будувати наступного року, на Донбас припадає 4 поліклініки, 7 лікарень, 2 будинки саносвіти й інститут патольоґії і гігієни праці. В Харкові почнуть будувати велику лікарню на 1,500 ліжок.

ПРОТИРАДЯНСЬКА ЗМОВА НА УКРАЇНІ.

Телеграфічна аґенція „АТЕ" (телеґрафічна Аґенція Европи) поблікує сенсаційну звістку, яку подаємо з публіцистичного обовязку.

„З Харкова повідомляють, нібй ДПУ викрило нову організацію „Союзу Визволення України", яка вела провід у протибольшевицьких виступах, вела аґітацію в червоній армії і видала відозву з закликом не платити податків та ховати від влади збіжжа. Переведено масові арешти серед української інтеліґенції. Серед арештованих є члени Української Академії Наук — проф. А. Кримський та С. Єфремов, співробітник Академії А. Ніковський та ріжні професори вищих шкіл. У Києві арештовано також управителя обсерваторії професора Холодного та професора Ганцова. Між іншими арештовано стару українську письменницю Олену Пчілку. Арештовано в повному складі всеукраїнську церковну раду з Чеховським на чолі. На провінції арештовано коло 30 священиків. ДПУ має доказ, що „Союз Визволення України" мав на меті відділення України від СРСР. Арештовано понад 1,000 селян. У звязку з цими арештами до Києва прибув начальник українського ДПУ Балицький, а з Москви союзний комісар Мікоян, який одержав широкі повновласти для здавлення „контрреволюції".

ПОШУКУЄМО 43 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА В НЮАРК, НЮ ДЖЕРЗИ, ВЛАШТУВАЛА ПІКНІК, З ЯКОГО ДОХІД ПРИЗНАЧИЛА НА РІДНИЙ КРАЙ. НА ДОПОМОГУ РІДНОМУ КРАЄВИ ВИСЛАНО З ТОГО ПІКНІКУ ПОНАД ДВІСТІ ДОЛЯРІВ, З ЧОГО $100 ПРИЗНАЧЕНО НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ.

ВИСЛАНО ТУ ЖЕРТВУ В ТІЙ ВІРІ, ЩО ВЖЕ В КОРОТКОМУ ЧАСІ ЗНАЙДЕМО ДАЛЬШИХ 43 СТОДОЛЯРОВИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ, КОТРІ ЗРОЗУМІЮТЬ ВАГУ ТОГО ВЕЛИКОГО ДІЛА, ЯКИМ БУДЕ ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ, ПОБУДОВАНИЙ КОШТОМ ЗАМОРСЬКИХ УКРАЇНЦІВ. НАШУ ЖЕРТВУ ВИСЛАЛИ МИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE
P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.

„НОВІ ЗЕМЛІ" НА КИЇВЩИНІ.

В харківському „Комуністі" з 19. вересня ц. р. стрічаємо замітку під таким сенсаційним написом: „На Київщині виявлено 14 тисяч гектарів прихованої глитаями землі". Зі замітки не довідуємося, як могло дійти до того, що „глитаї" „сховали" аж стільки землі. Зате довідуємося, що „відкрито" ту землю в часі землепорядкування на Київщині. На частині тієї „прихованої" землі у розмірі 6 тисяч гектарів почали вже будувати найбільший на Правобережжі молочно-зерновий рад - госп, тобто радянський фільварок. Одну тисячу гектарів з „відкритої" землі виділюють під сіножати для молочної фарми, а на решті землі організують 22 колективні господарства.

ГУЦУЛЬЩИНА БІДУЄ.

З Косова пишуть до „Діла": Сьогорічна осінь завитала до нас у жалобі. Гуцули ходять сумні і прибиті. Недавня повінь наробила великих шкід, які — крім Гуцулів — нікого не зворушають. Видно, що зі зявищем повені вже освоїлися. На долах біля Косова і Кут трохи зародили сади, не зважаючи на затяжні і великі морози. В противенстві до інших околиць, де овочеві дерева померзли і посохли, полудневе Покуття врятувалося від цього нещастя. Урожай овочів є досить значний. Щож, коли недостача відповідних організацій, неприпоровлення кооператив до торговлі овочами, відсутність перетворчих фабричок, комунікації і т. д. не дають змоги покористуватися урожаєм овочів. До Кут і Косова з усіх усюдів зїзджаються купці, головно жиди, і за півдурно вивозять овочі.

Зате в горах відносини складаються як найгірші. Заробітків нема. Надобавок на худобу, основу істнування Гуцула, кинулася пошесть пришиці. Адміністраційна влада спинила поворот худоби з полонин, а там упали вже перші сніги і взяла велика студінь. Худоба мерзне і гине. Стягнена звідусіль поліція пильнує виконання адміністраційного розпорядку. В таких умовах перед Гуцульщиною зявляється примара голоду.

БІДА З ПОЛЬСЬКИМИ ПОЇЗДАМИ.

Товарний поїзд, що йшов з Сокаля, наїхав на віз зі селянами біля Опольська і поранив поважно В. Дака з жінкою. На шляху в цьому місці нема рампи, що зупиняла би подорожніх. На шляху Рейовець-Львів паровіз з невідомої причини зїхав на бік у землю.

ТУТ УКРАЇНА!

На шпилі Говерлі, найвищого верха нашої Чорногори в Карпатах, стоять граничні стовпи між Польщею і Чехословаччиною. Північна частина гори належить до польської сторони, південна до чехословацької. На одному боці стовпа вирита латинська буква P, на другому CSR. Над тими буквами по обидвох боках чиясь рука написала: „Тут Україна". Так розповідає у львівській пресі один прогульковець, що був недавно на вершку Говерлі.

НЕЯСНИЙ РОЗПОРЯДОК.

Усі середні школи в Польщі дістали від своїх шкільних кураторій розпорядок, що прийшов з міністерства освіти в Варшаві, щоби звертати спеціяльну увагу на моральний рівень серед учнів. Педагогічні ради вчителів мають доручення приноровляти як найсуворішу кару, коли стверлять, що якийсь з учнів має шкідливий вплив на своїх ровесників. „Дзєннік Людови" додає до цієї звістки зовсім влучні заголовки. „Що таке шкідливий вплив? Неясний розпорядок".

ЛЬВІВСЬКІ ОШУКАНЦІ.

Палітурник з Дрогобича Аврам Краттер, що вибрався з липні до Карльсбаду, втратив у штудерний спосіб 120 дол., які привіз зі собою за пазухою до Львова, щоби дістати чехословацьку візу. Пара ошуканців, мущина й жінка, зробили засідку перед воротами чехословацького консуляту на наївних. Ця жінка поінформувала Краттера, що консуль приймає нині не в бюрі, а приватно в хаті. Невідомий мущина відограв ролю консуля і сходив з текою зі сходів одного дому при вул. Крашевського. Краттер, прислухуючись його діловій розмові (заздалегідь умовленій) з цією жінкою, повірив у його автентичність і слухняно показав йому 120 долярів на доказ, що має потрібну суму на виїзд. Фальшивий консуль перерахував гроші, вложив їх зручно до одної коверти, а другу порожню (буцімто з грішми) передав Краттерові з дорученням піти на II-ий поверх за візою. Там Краттер довідався, що в цьому домі нема ніякого консуля ні консуляту, а коли війшов униз, побачив, що консуля нема й там. Краттер замісць поїхати до Карльсбаду, вернувся до Дрогобича. Підчас переведеної цими днями розправи проти одного ошуканця, якого Краттер обвинувачував у цій заарахованій крадіжі, він не міг обвинуваченого вже пізнати під присягою. — Півтора року вязниці дістав варшавський крутій Леон Червінський, що у Львові виступав як інжинір і заступник варшавських фірм і під цією покришкою обдурив ріжні фірми на 35,000 зол. Посидить він уже вдруге.

РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ВІДІЙШЛИ З МАНДЖУРІЇ

ВБИТО 200 БІЛОҐВАРДЕЙЦІВ ТА КИТАЙЦІВ. МОСКВА НЕ ПРИНЯЛА ПРОПОЗИЦІЇ НІМЕЧЧИНИ ПРИПИНИТИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ КИТАЙЦІВ.

ШАНГАЙ (Китай), 18 жовтня. — Після того, як радянські війська пройшли на 100 миль у глибину Манджурії, вони знову відійшли на російську територію. Китайські ґенерали повідомляють, що до відходу з Манджурії радянські війська змушені були контр-наступом китайських військ та китайської річної военної фльоти. Японські джерела подають, що російські війська відійшли без особливого тиску на них Китайців.

Президент Китаю, Кай Шек, виїхав на фронт проти повстанської ґрупи Куомінчун. З ним вийшло з Нанкіна 15,000 найліпшого правительственного війська. Правитель Манджурії наказав триматися строгого невтралітету в міжусобній війні, що точиться поза Манджурією.

ХАРБІН (Манджурія), 18 жовтня. — 16 жовтня радянські війська напали на китайське село Уровоск на ріці Арґун. Підчас цього нападу вони вбили 200 білоґвардейців та Китайців, а село спалили та знищили.

МОСКВА (СССР), 18 жовтня. — Радянський уряд відмовився приняти предложення Німеччини про припинення переслідування Китайців на радянській території. Німеччина звернулась одночасно до Китаю й до Москви з однаковою пропозицією. Але Москва відразу відповіла відмовою, заявляючи, що вона не вірить Китаєві після того, як він увесь час не дотримує договорів та не виконує своїх обіцянок.

БОЙКОТ АМЕРИКАНСЬКИХ ТОВАРІВ.

В КИТАЮ ОГОЛОШЕНО ЦЕЙ БОЙКОТ ІЗЗА НЕ БАЖАННЯ АМЕРИКИ ВІДМОВИТИСЯ ВІД ЕКСТЕРИТОРІЯЛЬНИХ ПРАВ.

ШАНГАЙ (Китай), 18 жовтня. — Ліґа, що домагається скасування міжнародніх договорів Китаю, якими обмежується суверенність Китаю, проголосила бойкот американських та анґлійських товарів. Сталося це в наслідок того, що Анґлія й Америка не погодилися на домагання Китаю відмовитися від своїх екстериторіяльних прав, якими обмежувалася суверенність Китаю.

Ця ліґа своєчасно перевела успішний бойкот японських товарів у Китаю. Коли Японія просила китайське правительство припинити діяльність ліґи, воно відповіла, що не має сили й можливости боротися з патріотизмом серед своїх громадян.

АРЕШТИ НІМЦІВ У ПОЛЬЩІ.

ПОЛЯКИ АРЕШТУВАЛИ ЛІДЕРІВ ПОЗНАНСЬКИХ НІМЕЦЬКИХ ПЛАСТУНІВ.

ВАРШАВА (Польща), 18. жовтня. — Польська поліція арештувала у Познанщині 7 лідерів німецьких пластунів (бойскавтів) на чолі з їх президентом Бурґардом. Арештованим ставиться у вину орґанізація поїздки пластунів з Познанщини до Потсдаму в Німеччині для участи у військових маневрах німецької мілітаристичної орґанізації.

Поліція говорить, що вона захопила документи, які свідчать про військову підготовку німецької молоді в Польщі.

ЗА ПЯТЬ-ДЕННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ.

ЕСЕН (Німеччина), 18. жовтня. — На конференції лідерів робітничих металевих юній вирішено роспочати кампанію за встановлення пять-денного тижня праці в усіх індустріяльних країнах Европи.

ЗА СІМ-ГОДИННИЙ РОБУЧИЙ ДЕНЬ.

ЛОНДОН (Анґлія), 18. жовтня. — Правительство відповіло відмовою на домагання майнерської юнії завести сімгодинний день праці. Свою відмову воно мотивує тим, що теперішня індустріяльна криза не дозволяє властителям майнів платити робітникам за сім годин праці таку платню, яку вони платять за вісім годин.

Міністер Томас, який колись сам грозив загальним страйком, вимагаючи від консервативного правительства установлення сім-годинного дня праці, тепер на становищу міністра відмовляється від задовольнення цих самих вимог робітництва. Він в імени правительства пропонує компромісове погодження, що вісім годин праці будуть рахуватися від приходу робітників до входу в майни й до виходу з них по роботі. Так, що час на вхід і вихід з майнів буде входити в робучий день.

КОРОЛЕВА ВИПРАВДУЄТЬСЯ.

БУКАРЕШТ (Румунія), 18. жовтня. — Прибічники королевої Марії заявляють, що вона не давала інтервю, яке було вміщене в ґазеті „Юніверсал" з критикою діяльности премієра Маню. Сам премієр цими днями повертається до Букарешту й не відомо ще, яких він кроків ужиє в відповідь на інтервю королевої, коли ідентичність його підтвердиться.

ЛЕТ „ГРАФА ЦЕПЕЛІНА".

ФРІДРІХСГАФЕН (Німеччина), 18. жовтня. — Сюди вернувся „Граф Цепелін" після щасливої подорожі на Балкані. Повітроплав перелетів над територіями всіх балканських держав і країн середущої Европи.

ЗАПИСКА ЗАГИНУЛОГО ЛЕТУНА.

КІНКОВЛЕДЖ (Ірляндія), 18. жовтня. — На березі моря знайшли в залізній коробочці записку одного з трансатлянтійських летунів з повідомленням, що ізза зіпсуття мотору літак падає у воду серед океану. Думають, що це записка анґлійського летуна Мек Донелда, який рік тому вилетів з Нюфандленду до Лондону й без сліду пропав у дорозі. Записку відіслано до його матері для встановлення ідентичности.

SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на г. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи" 498 Montgomery Тел. У Н. Союза 1838 Montgomery

За кожду зміну адреси платиться 10 центів

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346. JERSEY CITY, N. J.

РОБІТНИК МІЖ РОБІТНИКАМИ

В промовах англійського перміера Мек Донелда, які він виголошував підчас побуту в Злучених Державах і які виголошує тепер в Канаді, можна завважити часте й сильне підчеркнення того, що він являється представником держави, а не партії, що він є речником цілого народу, а не якоїсь партії.

Та кождий знає, що імя Ремзея Мек Донелда тісно звязане з робітничим рухом в Англії, а зосібна з Партією Праці, політичною організацією зорганізованого англійського робітництва. Мек Донелд являється прецінь провідником і речником Партії Праці. І тому мабуть уважає він тепер за вказане раз-у-раз підносити, що він як британський премієр не є тут представником і речником якоїсь партії, а тільки цілої нації, цілої британської держави. Та це не перешкодило йому зясувати своє відношення до робітництва, з якого він вийшов, якого інтереси він заступає й якому завдячує свою високу політичну карієру. Нагоду до цього дала йому Американська Федерація Праці, запрошуючи його на наради своєї річної конвенції, яка відбувається тепер в Канаді, в місті Торонто, через яке то довелося Мек Донелдови переїздити.

Англійський премієр відвідав конвенцію і заявив робітничим делеґатам, що це правда, що він тепер є англійським премієром, але правда й це, що він надалі є тим самим робітником, яким він прийшов на світ. Мек Донелд подав далі характеристику робітника, підчеркуючи, що робітника не пізнати по убранню, яке він носить, ні по тім, чи його руки покриті мозолями чи ні, але по його переконаннях і його погляді на життя. Англійський премієр заявив отверто, що він гордий з того, що є членом робітничої партії та що бореться за здійснення ідеольоґії тої партії. Але разом з тим підчеркнув, що на становищу англійського премієра заступає він перед світом не партію і її погляди, але цілу націю.

Згадуючи про побут Мек Донелда між робітничими делеґатами конвенції Американської Федерації Праці, підносять американські часописи те, що в своїм часі прибув на подібну конвенцію президент Вилсон і заявив, що Америка приступила до світової війни по стороні аліянтів і взивав робітників до попертя уряду в його воєнних потребах. І Мек Донелд говорив тепер до представників того самого робітництва, але закликав їх, щоби вони доложили всіх старань, щоби не допустити до ніякої війни, бо жертвою війни падає в першій мірі робітництво. Мек Донелд зазначив, що його подорож до Америки була саме мировою місією, яка цілком певно увінчається успіхом, коли її попре зорганізоване робітництво.

НАША ПІСНЯ НА РАДІО

(Значіння хору для громади. — Хорові змагання. — Хай залунає наша пісня по всій Америці).

Говорить наш нарід: „Правдою світ перейдеш і вернешся, а неправда погубить тебе в дорозі". — Ця приповідка насунулася мені на думку, коли застановляюся над працею наших хорів за океаном. — Чужина навчила нас любити „своє" й чужина заставила нас показати їй те, що у нас гарне та вартісне; на чужині ми переконалися, що не гірші ми від других, а наша пісня не тільки нам дорога, а й чужинцям цікава. Наша пісня, це образ нашого життя, якого головний мотив: воля. Це та правда, з якою ми пішли в світ за очі, це та правда, що руководить нашим життям і каже все звертати увагу на те: звідки ми вийшли і куди йдемо.

Хор — збірна одиниця, повна посвяти і віри у добрі діла, дає кожній громаді дуже богато, тому то громада не громадою, якщо у неї нема хору. — Потреба хору явилася у всіх як природний вицвіт і тому нам тільки радіти із цього приводу.

Знаємо добре, що нема у нас ні одного національного чи й церковного свята без участи хору. А добрий хор громади свідчить про її силу.

Не диво, що одно із найкращих становищ серед нашої іміґрації займають цілком слушно **дірігенти** хорів.

Довгі літа працювали вони по громадах тихо та ревно, розуміючи своє завдання, і отце прийшла пора, коли ми почали розуміти ту велику працю, а разом з тим і почали ближче приглядатися до тих громадських працьовників. — Життя це найкраща школа — і наш дірігент, хоч і не сидів у [illegible]ці „каледжа" чи консерваторії, зате, як самі бачимо, добув собі своєю працею чимале музичне образування. — Життя має свої потреби і воно дає змогу людині вийти на верх, тому й не диво, що виросло на іміґрації на ріжних ділянках таке велике число фахових, свідомих та ідейних людей. Одні виросли, добуваючи вартости для свойого народу, а другі без віри та завзяття подилися не знати куди.

Під цю пору виходять уже наші хори із своїх громад. Порослu у піря і вилітають у ширший світ.

Помогло нам радіо. Тому сьогодні маємо вже нагоду слухати нашу пісню ріжних хорів. Околичні хори Ню Йорку співають що неділі по обіді, даючи змогу нашим громадянам не тільки почути виконання наших творів, але також стають вони перед очі нашого громадянства і просять о її осуд.

З вереснем почалися і виступи наших хорів, а було їх досі шість і один виступ духової оркестри з Пасейку 1. вересня був хор наших дірігентів з околиці Ню Йорку під управою уч. А. Ґели. Цей перший виступ свідчить про згоду і розуміння загальної справи з боку наших дірігентів-сусідів.

8. вересня: Хор ім. Лисенка з Джерзи Сіті під управою учит. А. Ґели.

15. вересня: Боян з Йонкерс; дірігент: М. Фатюк.

22. вересня: Чоловічий хор „Боян" з Нюарку; дір. Т. Каськів.

29 вересня: Мішаний хор „Боян" з Бруклина; дір. В. Савіцький.

6. жовтня: Духова оркестра з Пасейку; дір. М. Маїк.

13. жовтня: Мішаний хор „Боян" з Бейону; дір. В. Мельничук.

У цю неділю будемо мати нагоду почути перший раз на радіо хор наших закарпатських братів (з Перт Амбой) під управою уч. Івана Петаха.

Дальше виступлять хори тих піднюйорських громад, що досі ще не виступали.

Виступи будуть продовжуватися, а закінчаться великим концертом — змаганням о першенство.

Усі виступи були дуже солідно підготовлені. Подивляти лише приходиться велику працю дірігентів і витревалість співаків. Впорядчикам тих виступів і тим, що платять за передачу цих концертів, належиться щира подяка. Виступи наших хорів на радіо і голоси признання нашого громадянства хай будуть заохотою до дальшої праці наших хорів.

Знаємо, що по виступах хорів на радіо збільшилося у деяких хорах число хористів, тому думаємо, що в короткому часі будуть наші хори вже збільшені.

На конець зверну увагу подальших хорів у Злучених Державах, що вони мають змогу пописуватися своєю працею перед широким загалом.

Близько Ню Йорку дуже тяжко мати нагоду співати через радіо. Бо кошти дуже значні й конкуренція велика. А на провінції куди лекше. Майже кожда стація радо відступить відповідний часок для хору, коли хто цею справою займеться і переговорить із керовниками радіових стацій. Провінція має ще й більше добрих сторін, бо наші хори можуть дістатися легко і на дуже добрі стації, не так як околичні нюйорські хори, яким прийшлося користати із слабої стації. Тому можна надіятися, що ще цього сезону по цілій Америці залунає наша пісня. А є нагода до цього й ми її мусимо використати.

М. О. Гайворонський.

НА ТЕМИ ДНЯ

Москалі летять.

Навколо лету з Москви до Америки московського літака „Страна Савєтоф" большевицька преса Америки робить „Сальшой шум". То нічого для так званих українських комуністів, що літаком кермує бувший царський офіцир Шестакоф і на ньому летять виключно „коренние Масквичі" й нема жадного летуна иншої народности. Хоч і написано на літаку, що це летить „Страна Савєтоф", у дійсности це летить московський літак, з московськими летунами, що має демонструвати перед світом силу „рускаво ґенія", силу й успіхи „нового будування" велико Росії.

Тому то цей літак збираються врочисто стрічати всі російські еміґранти від большевиків до царистів включно. Вони й творять для цього спеціяльний комітет, в якому мають обєднатися „всє русскіє люді" для спільної зустрічі російського літака й прославлення імени „Матушкі Расеї". Вони всі хочуть голосно на ввесь світ заявити, що „русскій маґучій дух жів". Навіть самі московські большевики стараються притягнути до участи в святі вітання та зустрічі „своїх" летунів „всєх русскіх людей", щоби тим підкреслити перед Американцями російську національну єдність.

І ось так звані Українці-комісарчуки та підкомісарі також розпинаються й захоплюються від радости, що летить „Країна Рад" так переіменували вони московський літак для прославлення імени тюрми народів, „Велікой Расеї"). „Наші" комуністичні посіпаки готові скоро й з Леніна зробити якогось Леніненка, а зі Сталіна Сталенка, бо робилиж вони в свій час з румунського Болгарина Раковського Українця, або з комісаря харківської військової округи Жида Якіря (напевно справді якийсь Шлемкович) теж Українця і т. п., щоб лише дурити українські маси. Отак кожне московське явище вони завжди стараються підмінити українським іменем та доказати, що це Москва робить в інтересах України.

Колиб тепер була радянська влада в сучасній Польщі, то згідно тому, що для Галичини комуністичним партійним керуючим центром є Варшава, себто Польща, то большевики таксамо кричалиб, що треба вітати й радіти з того, що до Америки летить Ідзіковський та Кубаля, щоби лише вони назвали свій літак не „Пілсудський", а „Край Советуф", чи „Советська Ржечпосполіта". Тоді також „українські" комуністики кричалиб ізза свого собачого партійного обовязку служити свому комуністичному панови, щоби Українці йшли витати „своїх" радянських летунів, котрі відвоювали українські землі для Польщі. Тесаме, що робили ті царські летуни, котрі летять тепер на „Стране Савєтоф" на Україні, завойовуючи її для комуністичної Москви. Ми знаємо, що всі цaристи, котрі пішли на службу большевикам, мали для того мотив, що „большевицкая власть впадьот, а вот каґда Украіна станет самостоятельной, то ана уже не верньотся к Расеї".

Трудно повірити, щоби хоч один поважаючий свою національність і шануючи й свою людяну гідність Українець, хочби й з приставкою „комуніст", пішов, щиро вітати „Страну Савєтоф". Хіба лише піде зовсім несвідомий, або той, що мусить іти з „партійного обовязку" чи „таваріщеської салідарності", чи може з инших причин, які тільки знає той, що йде, та той, що посилає.

Помимо того нема чим і хвалитися летунам зі „Страни Савєтоф", бо вони при цій подорожі один літак зовсім розбили ще в Росії, а другим ледви добралися до американської землі для того, щоби тут поставити американський мотор і на ньому нарешті закінчити свій бідолашний лет, який тягнувся пару місяців з частими зупинками й короткими віддалями перелту. Хіба, що вони демонструють цим, як і Москва може літати, хоч і позаду всіх, але все таки летить. Це дійсно великий труд перелетіти на поганенькому літаку з машинами, що кожної хвилини можуть зіпсутися й треба неабиякої відваги, щоби з „савєтськими" літаками ризикувати прославляти московське імя. Це можуть робити лише такі російські патріоти, як бувший царський офіцир Шестакоф, командант „Страни Савєтоф". Тому його збираються витати не лише большевики-імперіялісти та велико-державники, але й царисти-чорносотенці. А що будуть там робити „українські" комуністики, то хіба лише вони знають...

Іван Вазов.

СВЯТОСЛАВ ТЕРТЕР

(Історична повість із часів боротьби за волю Болгарії).

(З болгарської мови переклав Михайло Процик).

(13)

— Ваша святосте, грецьких військ не закличу. Коли Господь покинув Болгарію, то її не врятує ані легкодушний Тертерів син, ані Андроникові когорти... Я чув тут слова повні гіркости, з християнською покорою вислухав я банових закидів. Коли я слабий цар, то тому, що держава слаба, а я застав її ще слабшу. Тому покорімося та піддаймося волі Всевишнього. Нема сумніву, що небаром Чокі сам переконається, що його можуть терпіти лише здалека, як володаря цієї країни. Одначе в Тирнові лише Болгарин може сидіти на престолі. Це зрозумів і його батько минулого року. Тож, бояри, постановляю уступками відсунути Чокія. Бог милосердний... Та коли ви придумаєте щось кращого, то скажіть.

Велика більшість станула на боці Чокія.

— Асене! Симеоне! Самійле! Де ви? — спитав схвильований Балдю і вийшов скоро із світлиці.

— Треба би звязати його, — відозвався Радослав.

І надзвичайна рада боярів небаром розійшлася.

Запал.

Серед трівоги цього грізного положення заблиснув ненадійно промінь надії.

На другий день прийшли до Тирнови посли сербського царя Мілутина. В листі просив він руки Смілецевої дочки для свого сина Степана Уроша, що недавно втік із татарської неволі.

Смілець із запалом приняв це предложення. Вважав це виявом божої ласки. Відповів Мілутинові власноручним письмом, у якому просив нового свояка прислати військо на поміч. При цьому зазначив, що коли Чокі заволодіє Болгарією, то пропаде і сербська держава, знищать її скріплені Татари. Благав його, щоби не позволив поганцеві тріюмфувати над хрестом.

На закінчення листа Смілець, як було тоді в звичаю, здоровив: царицю, наслідника престола, членів царської семі і головних сербських державних достойників.

Скоро, бо до двох днів, приготовили дарунки для царя і його сина. То були золоті посудини, два горностаєві плащі, прикрашувані діямантами на переді, три дорогоцінні татарські шаблі, два сараценські буйволи, які колись Тертерові подарував був візантійський цісар. Крім того скрині повні матерій з китайського шовку для найвищих царських боярів. Наречену також віддали третього дня сербським послам дуже святочно.

Ця щаслива подія врадувала тирновських горожан. Надія сербської помочі піднесла їх на дусі. Ніхто не сумнівався, що цар дасть прихильну відповідь. Наче зпід землі виросли оборонці батьківщини, готові прогнати Татарів. Патріярх у присутности царя і боярів відправив у Великій церкві молебень за якнайскорший прихід сербської помочі. Купували в складах щити, луки, стріли, списи та шаблі... Вислали гінців у Добруджу, щоби розвідали, де є Чокі. Сам Смілець захоплений загальним одушевленням, видавав прикази готовитися до оборони, згідно з вказівками вождів. На коні переїздив вулицями в супроводі вельмож і войовників, щоби додати відваги народові, який всюди одушевлено витав його. Ніхто тепер не пізнав би Тирнови. Одушевлення великих днів радости і побіди оживляло столицю Болгарії. Такою була вона, як приймала побідного Івайла тому шістнацять літ, а Івана Асена II. тому шісьдесять два роки. Одушевлення народу зросло ще, як розійшлася чутка, що Святослав хоче виступити проти свого шурина Чокія та що Смілець іменував його начальним вождом. Нараз віджив чар Святославового імени; нарід бачив у ньому свого героя, своє божество!

Того самого дня як розійшлася ця вістка, Святослав кінно вертав додому. Як віхав на Царевецький гостинець, підчаший нарід обступив його, витав його одушевлено, а богато зі зворушення цілувало беріг його одягу. Так відведений аж до воріт дому, чудувався він тим виявам прихильности і любови.

Ще як увіходив на поверх до Єфрозини, чути було оклики радісної товпи, що зібралася під вікнами.

Глибини душі.

Смілець глядів на це з вікон своєї палати.

Післав розвідатися про все.

Коли довідався, що одна неправдива вістка була достаточною причиною для тирновського народу, щоби виявити свої таємничі почування для Святослава, страшна ненависть наповнила його серце.

Лице йому поблідло і викривилося з люти, долішня губа тряслася наче в лихорадці. Його підзорлива душа побачила в князеві страшного суперника. Відчув, що колиб Святославові вдалося здійснити це, що чутки йому безосновно приписували, колиб хоч на хвильку осягнув побіду над Чокієм, то він, Смілець, пропав би. Бо народи понад усі чесноти ставлять вище лицарську славу, а Святослав перевищав його ще своїм знатним родом. Скреготав зубами на думку про бана.

— Той божевільний Балдю перший перейде на його бік!

І тупнув ногою:

— Тирнова занадто тісна для нас обох!

І прикликав ґвардійця:

— Хай тут зараз прийде ...

Ходив схвильовано по світлиці.

Ввійшов дворак, сильний, смаглявий, з вистаючими вилицями, з роздутими ніздрями. Очи його, заслонені до половини віями, гляділи по хижацьки. Був то Темір, охрещений Татарин, кровожадний кат, що остався в Тирнові з часів Ногая. Свій уряд у палаті здобув дуже підозрілими услугами. Двох найзнатніших Тертерових боярів, горячих його прихильників убито загадочно. Коли хто говорив про це, згадував Теміра...

Татарин поклонився низько.

— Теміре, чи Богор є тут? — спитав потихо Смілець.

— Є у Тирнові, володарю.

— Про нього хочу говорити тобі.

— Слухаю, великий царю — і прижмурені його очи заблисли зловіщо. Зрозумів відразу, що значить згадка імени Богора.

— Хочу позбутися Святослава — прошептав Смілець.

— А коли? — спитав Темір, начеб брався за щось зовсім звичайне.

— В тих днях, як можна найскорше, прилови його на ловах.

— Станеться твоя царська воля.

— Щоби ніхто не знав... нікий приказ...

— Розумію.

Темір вклонився і вийшов.

Цих двох людей розуміли один одного! Святославова загибіль була постановлена в одній хвилі та так просто!

Вбивства за престіл у тих часах жорстокости і непогамованого самолюбства траплялися часто, головно на сході. Візантія давала примір. Ці злочини були на денному порядку. Їх майже не вважали злочином. Цісарі добрі й лагідні вступали на престіл по трупах своїх попередників. Звичаї тих століть і державна конечність леґалізували цю нагальну та трагічну систему позбуватися своїх суперників.

Тому сімнацять літ позбулася так деспота Якова Святослава жадна влади Марія, жінка Константина Тіха. Таксамо згинули й Асен I і брат його Петро та Колоян і Міцо і Калиман II. й Івайло... Страшна трагедія розсатанілої честилюбивости, неперебирання в засобах палатних інтриґ. Смілець, із природи мягкий та слабого характеру, реліґійний і побожний, але як дитина свого століття найшов легку розвязку труднощів... у кинжалі.

— — — — — — — — — — —

Того самого вечера в зле освіченій коршмі, на горішнім передмісті Тирнови Темір частував трох людей, грізних із вигляду. Були то: кровожадний Болгарин Богор, великан, державний кат в разі потреби, у вільних хвилях тирновський розбишака, що користувався повною безкарністю з недостачі міської сторожі. Другий то Куманець, а третій Жид Мардохай, кат із часів Тертера.

Лють Радоіла.

Радоіл після трох днів неприсутности вертав із товаришами з тревненських гір. У вюках несли викопані скарби. Спішився, щоби обняти любу жінку.

Із заходом сонця минув останню гору, що заслонювала опришківське гніздо. І воно показалося йому притулене спокійно й весело над берегом шумливого потока.

Серце билося йому, як вдивлявся в Манолову хату, чи не побачить Славки. Вона певно нетерпляче жде його.

Сначе Славка не зявлялася.

Здивований стиснув коня острогами й небаром стояв перед ворітьми хати. Замісць Славки вийшла Манолова жінка. Заводила розпучливо.

Радоіл здеревів із переляку.

— Говори! — крикнув придавленим голосом.

І почув страшне. Коли вчора вернула з полонини, куди носила полуденок свому братові, чабанові, застала хату ограблену, Петра й Жека вбитих — лежали в калюжах крови, а Славка пропала.

Радоіл поблід і впав зімлілий на землю.

Манолиха вилила на нього коновку води. Товариші відтирали його. Збіглися сусідки, заплакані, перелякані вчорашнім нещастям.

Кров убитих ще не застигла.

Як прийшов до себе після такого ненадійного удару, Радоіл увійшов у пусту хату та заревів наче дикий звір. Потім застановився над пірванням Славки тай відразу здогадався, що то напевно Годиславові посіпаки пірвали йому жінку.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Фінансова криза школи танків.

Нераз писалося похвальні статті п. Авраменкови, за його велику патріотичну й артистичну працю на полі українського національного танку. Справа та загально відома нашому громадянству в Америці, а щодо її великої вартости — ніхто не має найменших сумнівів.

Однак мало кому відомо, що сама школа танків переживає важку фінансову кризу й коли український загал не поспішить з поміччю, — то її жде немичучий упадок. Маю тут на думці школу, а не п. Авраменка.

Хто мав бодай раз нагоду говорити з п. Авраменком, той переконався в його глибоких патріотичних почуваннях. Та не кождий схоче повірити, що він у цілости жертвує свої особисті інтереси для добра загалу.

Жучинці, головно Жиди, ставлять йому корисні умови, щоби вчити їх українського танку. Але він їх відкидає, бо знає, що це є черговий підступ, звернений на загарбання наших національних скарбів. Він знає, що коли навчить їх складу українського танку, якого він навчився серед народу і який обробив до найтонших артистичних деталів — то вони понесуть його далі під російською, польською і кат зна якою иншою фірмою. Розуміється, що не обійшлося би без перекручень та доміщки вульгарних ефектів — а ми з сором будемо на се глядіти й стискаючи пястуки — будемо кричати до неба о пімсту. Ось з яких причин він відкидає чужинецькі пропозиції та волить пробивати шлях серед своїх, хоч той шлях цілий час переплутаний фінансовими скрутами.

Провідна ідея його праці та ка:

Нехай свої користають зі свого національного скарбу. Український танок має великий вплив на уформлення душі й характеру, головно у молодого покоління. Він гармонізує душевні зворушення й у нинішній нервовій добі впливає на душу так, як впливає на знемоглене тіло запах пільних квітів.

Український танок плекає також тіло: дитина, яка вчиться танку набирає зручности рухів, плекає зграбну поставу, а з віком набирає персональности, яка відограє велику ролю в осягненню життевих успіхів.

Український танок, як середник пропаганди, можуть використати лише свої люди, бо лише свої можуть відчути його найтонші струни й передати його в тім непорочнім виді, в якім створила його українська нація. І то власне ті ніжні струни української танку захоплюють культурного глядача, хоч часто він їх не добачує оком, однак відчуває душею.

Що між нами є богато здібних одиниць — переконали нас теперішні виступи: ми бачили маленьких діточок, які своїм танком потрясали нашу душу до самих основ. Хотілося з радости плакати, ридати. Дайтеж тим дітям дальше образовання, а вони станують зорями на світових сценах.

Отсе є провідні ідеї праці п. Авраменка, які він з такою впертістю та завзяттям переводить.

Але у всьому є границі. І ті границі приходять для його школи.

П. Авраменко є артист, але не бизнесмен. Можливо, що він бувби добрий бизнесмен і нині не звертався би до нікого з просьбою о поміч, колиби махнув рукою на патріотичний бік своєї роботи. Отже він є артист. Коли плоди його праці здобули всюди признання, то їх треба скапіталізувати. А це вже є завданням для наших бизнесменів. Вони повинні занятися бизнесовою стороною школи й повести справу так щоби її забезпечити фінансово, не виключаючи притім нагороди за свої особисті труди.

В тій цілі п. Авраменко запрошував два рази наших передових людий з Ню Йорку й околиці на наради. Перший і другий раз розписав поверх 160 запрошень. Перший раз прийшло аж дванацять людий, а другий раз тринацять! Дійсно нещасливе число.

Він представив справу менше-більше так:

Треба устроїти виступ школи на великій американській галі. В нього є ріжноманітна програма: живі образи зі співами й танцями, які представляли би поодинокі моменти з життя українського народу.

Технічне переведення того пляну повинні взяти на себе наші бизнесмени, які вложилиби в те підприємство потрібну скількість гроша й завідувалиб ним до самого кінця. При співучасти всіх наших товариств і при рекламуванню серед Американців той проект має всі вигляди повного морального й матеріяльного успіху.

На жаль, серед присутних його проект не викликав великого захоплення, а дехто засуджував ту справу вже наперед на невдачу. Чому такий страх і зневіра, — годі пояснити.

Згадаю про виступ Хенкіна одеського Жида, про який свого часу була критика в „Свободі". Він один, зі своєю артистично-обмеженою програмою, взяв одну з найкращих галь у Ню Йорку й осягнув повний фінансовий успіх. Але він місяць наперед великими плякатами реклямував свій виступ по всіх собеях в Ню Йорку. Це коштувало гроші але в десятеро оплатилося. Дуже можливо, що якийсь жидівський бизнесмен, а може й кількох фінансували той виступ, але так власне повинні поступати і наші бизнесмени.

Марія Скубова.

— Щож було це, що вас наклонило, щоби ви старалися про руку моєї дочки, хоч ви лише раз один бачили її?

— Мої вірителі.

БІДНЯГА.

(Китайська казка).

Один чоловік з міста Ту-Чу втратив у спекуляціях цілий маєток і зовсім збіднів. Небаром після того, як його стрінуло таке нещастя, запросив його до себе богатий приятель, щоби провів у нього кілька приємних годин.

— Ах, — жалівся вбогий своїй жінці — що я пічну, як прийду до приятеля? Там напевно будуть знатні люди, а я соромлюся свого вбожества. Щоправда маю ще один святочний одяг, та як там можу прийти без слуги?

— Не журися, — сказала жінка — я переодягнуся за слугу та йтиму чотири кроки за тобою. Так принаймешне не мусітимеш соромитися своїх приятелів. Я обовязана тобі до того за твою любов.

Як прийшов день відвідин, чоловік вибрався із своєю жінкою, переодягненою за слугу до приятеля. Приняв його щиро. Гостина затяглася до пізної ночі. Господар не хотів, щоби гість відходив додому серед темної, глибокої ночі.

— Не маю паланкина (носилок), щоби тобі його позичити. Тому останеш у мене ти спатимеш в одній постелі зі мною. Твій слуга мусить задоволитися тим, що буде спати з моїм управителем.

Убогий згодився на приятелеве предложення, бо не хотів його вразити.

На другий день вернувся із своїм „слугою" додому. Після його відходу господар казав прикликати свого управителя та сказав:

— Мені справді дуже сумно, бо бачу, який дуже бідний мій приятель. Учора, як спав зі мною, я запримітив, що не має на собі навіть біляя. Не має чейже і найбіднійший.

— Ах — відповів управитель — його слуга ще біднійший. Він не має навіть того, що має й цей найбіднійший.

ЗІ СПОРТУ.

ЗАЛІЗНЯК БОРЕТЬСЯ З ЧЕМПІОНОМ ШКОТОМ.

В понеділок, дня 21. жовтня, зачинається в Seventy First (71) Regiment Armory новий сезон змагань. На перший виступ призначено як атракцію дня боротьбу українського силача Залізняка з Шкотом, котрого нюйорська, стейтова, спортова комісія признала чемпіоном.

В той день мають передати Шкотови золото-брилянтовий пас на доказ, що узнають його чемпіоном. Щоби задержати той пас при собі, буде він зобовязаний боротися принаймні три рази до року й річ ясна, виходити з тих боротьб побідником. Та коли програє в понеділок боротьбу з Залізняком, то взагалі того паса не дістане.

Залізняк тренується і готовиться до тої боротьби та думає, що вийде побідником.

Поїздом їде подорожній з малим синком і разураз поглядає на годинник. Нараз зривається та шарпає за лину безпеченства. Поїзд станув, вбігає переляканий кондуктор і питається:

— Хто задержав поїзд?

— Я.

— Чому?

— Бо мій син скінчив саме в цій хвилі вже літа, що не можу їхати за половину ціни, тому я хочу доплатити до цілого тікету.

—o—

Найбільша побіда. — Пане генерал, яку із своїх побід уважаєте найбільшою?

— Найтруднішу баталію я виграв із моєю жінкою, коли приневолив її переступити лінію трийцяти літ!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

З бизнесу на Рідну Школу.

Громадянин Гнат Гаврилюк, власник склепу галянтерійних товарів при 207 Вашингтон Ст. в Джерзи Сіті, переслав до Обеднання $25, титулом проценту з проданих ним товарів. Гром. Гаврилюк зобовязався давати з проданих ним Українцям товарів 5% на допомогу Рідному Краєви.

Пересланих $25 призначив він по $5: Рідна Школа, інваліди, політичні вязні й на організацію „Отвори Очі". Кромі того призначив $5 на Сиротинець У. Н. Союза.

—o—

МИКІЗРАКС, ПА.

Для наших борців.

В селі Стара Сіль коло Старого Самбора рішено поставити памятник для українських борців, котрі поклали свої буйні голови за волю й свободу нашого народа й за українську державу. На будову памятника жертвували наші односельчане і инші громадяни, з близьких і дальших місцевостей. Жертвували по 5 дол.: В. Морохівський, Ю. Карваш, А. Кліщ, Анна Жовнір; по 2 дол.: Н. Павліш, О. Сальський; по 1 дол.: М. Павліш, М. Заварський, І. Ґресько, М. Ґресько, Д. Сидір, І. Новосельський, І. Сурма, І. Левицький, І. Вишатицький, І. Дубас, С. Павліш, Т. Вітошинський, В. Хаць, Н. Думич, М. Волошинович, Фарило, В. Ясеницький, М. Блонар, Д. Кузьма, Д. Кузьма (Ясь.), Марія Шайна, С. Тимінський; по 2 дол.: М. Сидор Слюсар, Т. Білий, С. Костецький; П. Каня 5 дол.; по 1 дол.: о. Д. Кульматицький, В. Шпук, Т. Сушинський, С. Сокіл, С. Дюк, М. Тхорик, М. Ґурняк, М. Гаврик, С. Сембрат, А. Гальчак, І. Кіналь, Д. Сарахман, В. Степанчак, М. Грек, В. Кремень, Т. Медвідь, П. Левицький, Н. Лишак, Н. Рудавський, С. Кутюк, В. Мрук; по 50 цнт.: В. Ясеницький, К. Навальська, В. Кудла, И. Кормаш, П. Шак, Берковіч, С. Пліщівський, И. Каро, І. Стецка, С. Гелер, В. Гаврик, Г. Зарічняк, В. Куба. Разом зложено $85.00. Гроші вислано на руки комітетових: Василя Олексина й Василя Юркова.

Збіркою занялися: В. Морохівський і Ю. Карваш.

Автомобіль їхав дуже скоро вулицею малого містечка та переїхав якогось прохожого. В одній хвилі збіглися люди на місце катастрофи. Шофер лютий питається товпи:

— Чого витріщили очи? Краще хай хто з вас мерщій побіжить закликати лікаря!

— Та він самі лежить під вашим автом! — озивається хтось із товпи.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА", 103 ЕВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

При книгарни відновлено випозичальну бібліотеку. Вступ до випозичальної бібліотеки коштує 25 центів. Записує і веде випозичальну бібліотеку Михайло Білянський.

Минувшого місяця появились чотири видання нот. Українські Народні Пісні на пяно зі словами, вибрав і зладив Василь Барвінський, видало Українське Музичне Видавництво в Ню Йорку. Ціна продажі $1.00. Друге видання тогосамого видавництва три пісні М. О. Гайворонського, ціна 30 цнт. Третє видання Українського Базару з Нюарку, на скрипку і пяно, зладив Йосиф Снігур, ціна 50 цнт. Четверте видання накладчика з Шікаго, 25 пісень на пяно, ціна 75 центів.

Найбільший рух в Січовім Базари з радіями. Люде котрі тому пару місяців казали, що радія не хочуть ані видіти, тепер купують, а все завдяки української години на радіо. Петро Загорецький, завідуючий радіо-департаментом, радий, що найменше має клопоту з новими радіями т. з. „скрін ґрит"; вони майже не псуються і дістанці дістають. За минувший тиждень закупили радіо і віктрола комбінейшен слідуючі: Лука Москалик з Вест Варвік, Р. Ай., В. Малґош з Бруклина, Мрс. Мери Жилка купила комбінейшен до ресторанту під ч. 66 Іст 4-та вулиця, Ню Йорк. Г. Паламер з Бруклина. М. Ґалан бизнесмен з Асторії, Л. Ай. В. Курило з Бруклина. И. Сосульський з Джерзи Сіті. Самі радія: И. Гаврилко, Спартон Редіо. В. Брик, Спартон. А. Кондрацький, Ет Ватер Кент. А. Бороха, Ленг радіо. І. Кушнір з Байон, Н. Дж., Радіола. М. Яндо, Ет Ватер Кент. Ф. Радий, Ленг. Г. Бойчук, Ет Ватер Кент.

І. Доцик, кравець, 256 Дітмарс Ев., Асторія, Л. Ай., купив собі пяно гармонію. Він не задоволяється, як хтось грає, він сам хоче заграти собі. Січовий Базар постарався йому о доброго професора, з чого Мр. Доцик дуже вдоволений. Професор каже, що з Доцика до двох місяців зробить музиканта, буде грати з нотів. Менші гармонії купили собі до науки И. Сосіцький з Бабилон, Л. Ай. і Богдан Ковалишин з Бруклина.

И. Давиденко і Юрій Погорілок купили українські пишучі машинки.

На вікні в Сурми вже можна оглядати Чашу, котра має бути дана хорови, котрий дістане найбільше листів з признанням за співанне на радіо. На слідуючу неділю хор Закарпатських братів буде співати українські пісні на радіо. Минувшого тижня А. Ґела, менаджер української години на радіо, і пишучий отсі стрічки М. Сурмач їздили на пробу до вище згаданого хору. Вичислили час співу, переслухали всі пісні, п. Ґела сказав гарну промову про значіння української пісні на радіо, тепленько попращались і розійшлись.

Є одиниці, що критикують хори за не досконале виконання. Не беруть під розвагу, що тут більше винна стація або може і радіо. Кождий хор, котрий іде співати на радіо, робить від 10 до 20 проб. Витрачує 20 до 40 годин часу щоб заспівати українську пісню, щоб почули свої і чужі. Через радіо хор ніколи так не вийде, як на сали. Кождий буде мати нагоду переконатися, бо всі хори згодились взяти участь в концерті по контесті в одній з більших саль в Ню Йорку. На другий тиждень вже оголоситься день концерту і саля.

Відвідали Сурму: Ів. Перч з Віннінеґу, Місс Анна і М. Стецко з Монессен, Па. А. Лотоцький з Байон, Н. Дж. Р. І. Платон з Мт. Вернон. Н. Дембіцький з Дірборн, Міш. Н. Плуговський з Ню Гейвен, Конн. І. Радзіх з Ансонії, Конн. К. Ґушта з Квібек, Канада.

Моя теща мало що не вмерла зі сміху, так її розвеселили ваші жарти. Сподіюся, любий пане, що ви будете частіше навідуватися до нас!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

МАРІЯ, МИХАЙЛО І ЙОСИФ ДУДА пошукують свого тата, походячого з Паньщова, повіт Ліско, Гал., покинули нас ще 24 червня 1929 р. Тату будьте такі добрі і заберіть нас до себе, бо ми знаходимося в нужді і без средств до життя. Пишіть на адресу: **МАРІЯ ДУДА, 566 Emmett Street, Scranton, Pa.** 243-5

ПОШУКУЮ свого брата, Михайла Матвієва, що проживає довший час в Америці. Пошукує його сестра Анна Любов Матвіїв, а тепер замужна за Яриком, що приїхала 2 місяці з краю до канади. Хто знає його адресу, або він сам, прошу повідомити мене на адресу: **Mrs. ANNA L. YAREK, c/o T. D. Ferley, 201 McIntyre Bldg, Winnipeg, Man.** 145-6

ПРОДАЮ ДОБРІ ТРИ ЛОТИ ЗА $1,000.

Лоти єсть коло домів в місцевости Scotch Plains, N. J. Голоситися до:
JOSEPH GALICK,
7 John St., Carteret, N. J. 243-8

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випозичає гроші на 1, 2 і 3 моргечі. Шери продаються: Preferred шер $25.00, Common шер $20.00. По всякі інформації голосіться по котрогобудь з понизших урядників: **І. Лисак**, предс., 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; **М. Брудер**, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; **Т. Каськів**, касієр, 600 High St., Newark, N. J

НОВА ПРОПОЗИЦІЯ СОРОЧОК — Не треба гроший ні знання. Комісове згори. Зразки даром. **Madison Products, 562 Broadway, New York City.**

ПРОДАЄТЬСЯ ДУЖЕ ДОБРА ФАРМА В НЮ ДЖЕРЗИ,

120 акрів, 90 акрів чорної землі, добра на огородовину, а решта пасовиско і ліс, ріка, новий дім, нова стодола, муроване сайло і 4 другі будинки, 14 дійних коров, 6 ялівок, 2 коні, 3 безроги, 100 курей, качки і вся машинерія, Форд трок, 2 інджаї, машина до толочення, машина що жне і вяже, машина до доення коров і меньші машини, які є потрібні на фармі. Торічний збір, пшениця, овес, бульба, цибуля і бураки. Одна миля від міста, великих шкіл і української церкви. Молоко і ярину закуповують впрост з фарми. Готівкою $5,000, а решта на легкі сплати, або можу заміняти за пропертя в місті. Голоситися до:
PETER OWDY,
Box 56, Hackettstown, N. J. 243,5

НЕ ТРЕБА РИЗИКУВАТИ, АЛЕ КУПИТИ І ҐАЗДУВАТИ!

Маю дуже добру фарму на продаж, 30 мінут їзди до St. Louis, Mo. 48 акрів урожайної землі в добрім положенню і недалеко міста. Красний великий сад, хата 3 кімнати і кухня, стодола, стайні, курники, хлівник та інші потрібні забудовання; води досить, бо є 3 керниці і жерело. — Властитель доробився красного майна на тій фармі, тепер хоче спочити на старі літа. Околиця весела і наші вже там фармерують. — Ціна $6,500, готівкою $2,500, решту можна розділити на легкі сплати. По дальші інформації голосіться до:
M. PETROWSKY,
Real Estate and Insurance,
Notary Public,
3502 S. Jefferson, St. Louis, Mo.